

| Titulació               | Tipus | Curs |
|-------------------------|-------|------|
| Comunicació Audiovisual | FB    | 1    |

## Professor/a de contacte

Nom : Sandra Alvaro Sanchez

Correu electrònic : sandra.alvaro@uab.cat

## Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

## Prerequisits

No hi ha requisits específics. Tot i així, es facilitaran alguns materials en anglès, pel que es molt recomanable tenir domini d'aquest idioma.

## Objectius

L'objectiu de l'assignatura es oferir un anàlisi històric de les societats contemporànies i la seva evolució política, econòmica, social i cultural, per tal de capacitar els alumnes a jutjar continguts de forma crítica i crear produccions audiovisuals amb qualitat narrativa i estètica. A tal fi s'introduirà l'alumnat als canvis socials i artístics ocorreguts des de mitjans del s. XX i principis del s. XXI, fent especial atenció a la influència social i capacitat expressiva dels Nous Mitjans.

A través del anàlisi d'obres artístiques, lectures i exercicis pràctics els alumnes aprendran a:

- Fer us correcte de les fonts i desenvolupar el rigor terminològic
- Conèixer les tendències culturals actuals i desenvolupar el pensament crític
- Identificar biaixos ideològics, culturals i de gènere
- Potenciar la creativitat
- Desenvolupar la sensibilitat estètica i la capacitat narrativa
- Conèixer les característiques de diferents formats i la seva aplicabilitat

## Resultats d'aprenentatge

- CM16 (Construir productes audiovisuals artísticament rellevants (la rellevància pot ser mesurada per l'impacte social) i industrialment competitius (l'art és de masses i es consumeix).) Construir productes audiovisuals artísticament rellevants (la rellevància pot ser mesurada per l'impacte social) i industrialment competitius (l'art és de masses i es consumeix).
- CM17 (Avaluar la capacitat de comunicació d'una obra artística audiovisual (icona cultural, obra referencial o de culte).) Avaluar la capacitat de comunicació d'una obra artística audiovisual (icona cultural, obra referencial o de culte).
- KM20 (Relacionar els vincles estètics entre la imatge artística i la imatge audiovisual.) Relacionar els vincles estètics entre la imatge artística i la imatge audiovisual.

- KM21 (Reconèixer quins són els moviments artístics contemporanis.) Reconèixer quins són els moviments artístics contemporanis.
- SM21 (Aplicar a la creació audiovisual els recursos d'ideació i expressió artístics.) Aplicar a la creació audiovisual els recursos d'ideació i expressió artístics.
- SM22 (Demostrar l'adquisició de destreses artístiques pròpies de la cultura contemporània mitjançant la combinació de sensibilitat estètica i formes comunicatives audiovisuals.) Demostrar l'adquisició de destreses artístiques pròpies de la cultura contemporània mitjançant la combinació de sensibilitat estètica i formes comunicatives audiovisuals.

## Continguts

Després d'una breu introducció sobre les avantguardes artístiques i els inicis de la era post-mediàtica l'assignatura recorre les tendències culturals actuals mitjançant la anàlisi semiòtica-material d'obres artístiques i la lectura de textos rellevants.

Aquestes tendències es presentaran entorns a les següents mutacions contemporànies:

- Introducció: L'art a finals del segle XX - més enllà de l'autonomia estètica
- La societat xarxa: globalització i participació
- La estètica del codi i el poder dels algorismes: Interactivitat i control
- La transforació de la imatge: ubiqüitat i operativitat
- Estètica postdigital: Interacció tangible i programari més enllà de la pantalla
- Estètica mediambiental
- Estètica i altres mutacions de la Intel·ligència Artificial.

L'assignatura posa de relleu el biaix andro-eurocentric de la història de l'art i potencia una anàlisi crítica de l'alteritat posant en relleu el paper de les dones i els artistes no-europeus en l'entramat artístic, posant en evidència els mecanismes que han provocat la invisibilització de la diversitat cultural.

\*El calendari detallat amb el contingut de les diferents sessions s'exposarà el dia de presentació de l'assignatura i estarà també disponible al Campus Virtual, on l'alumnat podrà trobar els materials docents necessaris per cada sessió i tota la informació necessària per l'adequat seguiment de l'assignatura.

\*En cas de canvi de modalitat docent per motius de força major segons les autoritats competents, el professorat informarà dels canvis que es produiran en la programació de l'assignatura i en les metodologies docents.

## Activitats formatives i Metodologia

| Títol                                                                                          | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge           |
|------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|------|------------------------------------|
| Tutories                                                                                       | 23    | 0,92 | CM16, CM17, KM20, KM21, SM21, SM22 |
| Lectures, estudi, visites a exposicions, anàlisi de textos i d'imatges, preparació de treballs | 90    | 3,6  | CM16, CM17, KM20, KM21, SM21, SM22 |
| Classes teòriques amb suport audiovisual i exercicis pràctics a l'aula                         | 37    | 1,48 | CM16, CM17, KM20, KM21, SM21, SM22 |

La metodologia té en compte el desenvolupament de pràctiques col·laboratives i la interdependència positiva, per el que es proposaran exercicis per ésser desenvolupats en grup.

- Classes teòriques amb suport audiovisual i exercicis pràctics a l'aula,
- Lectures crítiques de textos i d'imatges

- Visita d'exposicions, si s'escau

- Tutories

El contingut de l'assignatura serà sensible als aspectes relacionats amb la perspectiva de gènere i amb l'ús del llenguatge inclusiu.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè l'alumnat completi les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

## Avaluació

### Activitats d'avaluació continuada

| Títol                           | Pes  | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge           |
|---------------------------------|------|-------|------|------------------------------------|
| Tasques y participació a classe | 10 % | 0     | 0    | CM16, CM17, KM20, KM21, SM21, SM22 |
| Treball individual              | 30 % | 0     | 0    | CM16, KM20, SM21, SM22             |
| Treball en equip                | 30 % | 0     | 0    | CM16, SM21, SM22                   |
| Examen                          | 30 % | 0     | 0    | CM17, KM20, KM21                   |

Les tasques avaluatives tenen la funció d'avaluar la capacitat per:

- reconèixer les tendències culturals actuals
- identificar la capacitat comunicativa, qualitat estètica i valor narratiu d'una obra artística
- establir vincles entre les produccions artístiques, la cultura i les crisis contemporànies
- aplicar recursos estètics a la creació audiovisual

### AVALUACIÓ CONTÍNUA

La nota final s'obté a partir de la suma ponderada de les evidències avaluatives:

- Tasques i assistència 10 %
- Treball en equip 30 %
- Treball individual 30%
- Examen final 30%

\*La descripció detallada de cada prova es comunicarà el primer dia de classe i es podrà consultar en el campus virtual, juntament amb les instruccions detallades, materials necessaris i rubriques d'avaluació.

Per aprovar l'assignatura, cal haver entregat totes les evidències i que la suma de totes les notes sigui igual o superior a 5.

Les proves avaluatives només sumen si tenen una qualificació igual o superior a 4. Per tant, si una prova avaluativa té una nota inferior a 4, la nota final serà un suspens i caldrà fer la recuperació per poder superar l'assignatura.

## Sistema de recuperació

L'estudiantat tindrà dret a la recuperació de l'assignatura si aconsegueix alguna de les condicions següents:

1. No haver assolit la nota mínima per superar l'assignatura, és a dir, tenir una nota final inferior a 5.
2. Tenir una prova avaluativa amb una nota inferior a 4.
3. Haver estat prèviament avaluat d'un conjunt d'activitats, el pes de les quals equivalgui a un mínim de 2/3 parts de la qualificació total de l'assignatura.

En cas de segona matrícula, l'alumnat podrà fer una única prova de síntesi que consistirà en un examen global. La qualificació de l'assignatura correspondrà a la qualificació de la prova de síntesi.

## AVALUACIÓ ÚNICA

La nota final s'obté a partir de la suma ponderada de les evidències avaluatives:

- Anàlisi crítica d'una exposició relacionada amb el temari de l'assignatura 25 %
- Examen dels continguts de l'assignatura 50 %
- Treball mixte textual/audiovisual sobre un dels textos obligatoris 25 %

## Sistema de recuperació

L'estudiantat tindrà dret a la recuperació de l'assignatura si aconsegueix alguna de les condicions següents:

1. No haver assolit la nota mínima per superar l'assignatura, és a dir, tenir una nota final inferior a 5.
2. Tenir una prova avaluativa amb una nota inferior a 4.

## NO AVALUABLE

L'estudiant rebrà la qualificació de "No evaluable" sempre que no hagi lliurat més del 30% de les activitats d'avaluació.

## PENALITZACIONS PER IRREGULARITATS

L'estudiant que realitzi qualsevol irregularitat en una prova avaluativa (còpia, plagi, suplantació d'identitat...), serà qualificat amb 0 en aquesta activitat d'avaluació. En cas que es produeixin diverses irregularitats, la qualificació final de l'assignatura serà 0.

## Intel·ligència artificial

En aquesta assignatura, es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) com a part integrant del desenvolupament del treball, sempre que el resultat final reflecteixi una contribució significativa de l'alumnat en l'anàlisi i la reflexió personal. L'alumnat haurà d'identificar clarament quines parts han estat generades amb aquesta tecnologia, especificar les eines emprades i incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat. La no transparència de l'ús de la IA es considerarà falta d'honestat acadèmica i pot comportar una penalització en la nota de l'activitat, o sancions majors en casos de gravetat.

## Bibliografia

Lectura obligatòria

En el campus virtual es facilitaran els materials (textuals u audiovisuals) necessaris per a preparar cada sessió.

#### Bibliografia de referencia ordenada per temes

- Introducció: L'art a finals del segle XX - més enllà de l'autonomia estètica

-Krauss, R. E., Gómez Cedillo, A., & Fons Xavier Miserachs. (1996). La originalidad de la vanguardia y otros mitos modernos. Alianza

-Foster, Hal., and Alfredo Brotons Muñoz.(2021). El Retorno de lo real: la vanguardia a finales de siglo / Hal Foster; traducción Alfredo Brotons Muñoz. Madrid: Akal,

-Huyssen, Andreas. (2011). Modernismo después de la posmodernidad. Madrid: Gedisa. ISBN: 8497842863

-Rancière, Jacques, Francisco López Martín. (2026). Los viajes del arte, Akal, ISBN: 978-84-460-5784-0

- La societat xarxa: globalització i participació

-Deleuze and Guattari. (1977) Rizoma. Introducción. Pre-textos. ISBN: 9788485081028

-McLuhan, M., Powers, B. R., & Ferrari, C. (2015). McLuhan, Marshall, 1911-1980, The global village. Espanyol: La aldea global: transformaciones en la vida y los medios de comunicación mundiales en (1st ed.). Gedisa Editorial. el siglo XXI

-McLuhan, M., & Fons Francisco Rico. (1966). Understanding media: the extensions of man. McGraw-Hill Books.

-Guattari, F. (1990). Las tres ecologías. Pre-Textos.

-Guattari, Félix. (1995) Chaosmosis. An ethico-aesthetic paradigm. Indiana University Press

- La estètica del codi i el poder dels algorismes: Interactivitat i control

-Hayles, N. K. (2005). My mother was a computer: digital subjects and literary texts (1st ed.). University of Chicago Press. <https://doi.org/10.7208/9780226321493>

-Hayles, K. (2002). Writing machines. MIT.

-Levin, G., & Brain, T. (2021). Code as creative medium: a handbook for computational art and design. The MIT Press

-Popper, Franck. From Technological to Virtual Art. Cambridge, MA: MIT University Press, 2006. ISBN: 9780262162302

-Wark, McKenzie. A Hacker Manifesto McKenzie Wark. Cambridge, MA: Harvard University Press, 2004. Web.

- La transforació de la imatge: ubiqüitat i operativitat

-Grau, Oliver .(2004). Virtual Art from Illusion to Immersion. MIT Press

-Krauss, R. E. (2002). Lo fotográfico : por una teoría de los desplazamientos. Gustavo Gili.

-Latour, Bruno. (2011).Pensando con los ojos y con las manos. La Balsa de la Medusa, ISSN 0214-9982, Nº 45-46, 1998, págs. 77-128

-Latour, B., & Weibel, P. (2002). Iconoclash. ZKM.

-Parikka, Jussi. (2025). Imágenes Operativas. La caja negra. ISBN: 978-987-8272-37-5

-Weizman, Eyal. (2020). Arquitectura Forense. Violencia en el umbral de la detectabilidad. Bartlebooth.

- Estètica postdigital: Interacció tangible i programari més enllà de la pantalla

-Fuller, Matthew. Behind the Blip: Essays on the Culture of Software / Matthew Fuller. Brooklyn, NY: Autonomedia, 2003. Print.

-Ryan Bishop, Kristoffer Gansing, Jussi Parikka, and Elvia Wilk (eds.), across & beyond - A transmediale Reader on Post-digital Practices, Concepts, and Institutions. Sternberg Press, 2016

- Estètica mediambiental

-Heather Davis and Etienne Turpin. Art in the Anthropocene: Encounters Among Aesthetics, Politics, Environments and Epistemologies/ Edited by Heather Davis and Etienne Turpin. Open Humanities Press. 2014 PDF ISBN: 978-1-78542-000-9

On-line: <http://www.openhumanitiespress.org/books/titles/art-in-the-anthropocen>

-Klein, Naomi, and Albino Santos Mosquera. Esto lo cambia todo: el capitalismo contra el clima / Naomi Klein; traducción de Albino Santos Mosquera. 1a edición. Barcelona: Paidós, 2015. Print.

-Latour, Bruno & Weibel, Peter. Critical Zones: The Science and Politics of Landing on Earth/ Edited by Bruno Latour and Peter Weibel. Cambridge, MA: The MIT Press. 2020 ISBN: 0262044455

-Maria Ptqk, Teresa Castro, Paula Bruna, Susana Jiménez Carmona, Marisol de la Cadena, Santiago Martínez Medina, Helen Torres, Maria Arnal, Irene Solà, María Sánchez. Science Friction. Life Among Companion Species/ CCCB and Direcció de Comunicació de la Diputació de Barcelona. 2021. 978-84-9803-980-1 (Català / English)

- Estètica i altres mutacions de la Intel·ligència Artificial.

-Arielli, E., & Manovich, L. (2026). Arielli, Emanuele, Artificial Aesthetics: Generative AI, art and visual media. Castellà: Estética artificial : IA generativa, arte y medios visuales. Akal. (disponible en línea)

-Whittaker, Meredith. (2025). La plantación y la computadora. Tres ensayos sobre IA, trabajo y esclavitud. Akal

-Zylinska, Joanna. (2024). La máquina de percepción. Nuestro futuro fotográfico entre la visión y la IA. Akal

-Zuboff, Shoshana. (2020). La era del capitalismo de la vigilancia. Ediciones Paidós

Recursos en línea

[www.macba.cat/](http://www.macba.cat/)

[www.museoreinasofia.es/](http://www.museoreinasofia.es/)

<https://zkm.de/>

[www.tate.org.uk/](http://www.tate.org.uk/)

[www.centrepompidou.fr/](http://www.centrepompidou.fr/)

[www.moma.org/](http://www.moma.org/)

[www.nga.gov/](http://www.nga.gov/)

[www.metmuseum.org/](http://www.metmuseum.org/)

## Programari

Moodle (Campus virtual)

### Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre.

A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través d'aquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

| Tipus de docència | Grup | Idioma | Semestre           | Torn      |
|-------------------|------|--------|--------------------|-----------|
| (TE) Teoria       | 4    | Català | segon quadrimestre | matí-mixt |